

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๔๔ รูป มาวิเคราะห์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทของพระสงฆ์เกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

๔.๕ แนวทางบทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

๔.๖ ผลการวิเคราะห์บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยวิธีวิจัยแบบผสมวิธี

๔.๗ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

อักษรย่อและสัญลักษณ์ทางสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n หมายถึง จำนวนตัวอย่าง

x หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

SS หมายถึง ค่า Sum of Squares (ผลบวกกำลังสองของคะแนน)

Df หมายถึง ค่า Degree of freedom (ขั้นของความอิสระ)

MS หมายถึง ค่า Mean Square (ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน)

Sig หมายถึง ค่า Significant (ระดับความสำคัญ)

F หมายถึง ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)

* หมายถึง ค่า allowable error ๐.๐๕ (ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้)

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั่วไปของบทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำแนกตาม อายุ พรรษา วุฒิการศึกษานักธรรม วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม และวุฒิการศึกษาสามัญ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและค่าร้อยละของพระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถาม

(n = ๒๔๔)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
๒๑ – ๓๐ ปี	๓๖	๑๔.๘
๓๑ – ๔๐ ปี	๕๓	๒๑.๗
๔๑ – ๕๐ ปี	๖๐	๒๔.๖
๕๑ – ๖๐ ปี	๕๔	๒๒.๑
๖๐ ปี ขึ้นไป	๔๑	๑๖.๘
รวม	๒๔๔	๑๐๐.๐
พรรษา		
ต่ำกว่า ๕ พรรษา ปี	๖๕	๒๖.๗
๕ – ๑๐ พรรษา	๘๕	๓๔.๘
๑๑ – ๑๕ พรรษา	๓๑	๑๒.๗
๑๖ – ๒๐ พรรษา	๒๙	๑๑.๙
๒๑ พรรษา ขึ้นไป	๓๔	๑๓.๙
รวม	๒๔๔	๑๐๐.๐
วุฒิการศึกษานักธรรม		
นักธรรมชั้นตรี	๒๙	๑๑.๙
นักธรรมชั้นโท	๓๗	๑๕.๑
นักธรรมชั้นเอก	๑๕๘	๖๔.๘
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒๐	๘.๒
รวม	๒๔๔	๑๐๐.๐
วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม		
ประโยค ๑-๒ – ประโยค ๓	๒๙	๑๑.๙
ประโยค ๔ – ประโยค ๙	๒๐	๘.๒
ไม่มีวุฒิปริญญาธรรม	๑๙๕	๗๙.๙
รวม	๒๔๔	๑๐๐.๐

(n = ๒๔๔)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษาสามัญ		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๖๙	๖๙.๓
ปริญญาตรี - สูงกว่าปริญญาตรี	๗๕	๓๐.๗
รวม	๒๔๔	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า อายุของพระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี จำนวน ๖๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖ รองลงมา มีอายุ ๕๑ – ๖๐ ปี จำนวน ๕๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑ และอายุ ๒๑ – ๓๐ ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๓๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘

อายุพรรษาของพระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพรรษา ๕ – ๑๐ จำนวน ๘๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ รองลงมา มีพรรษาน้อยกว่า ๕ จำนวน ๖๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖ และพรรษา ๑๖ – ๒๐ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๒๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙

วุฒิการศึกษานักธรรมของพระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษานักธรรมเอก จำนวน ๑๕๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๘ รองลงมา มีวุฒิการศึกษานักธรรมโท จำนวน ๓๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒ และไม่มีวุฒิการศึกษานักธรรมมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๒๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๒

วุฒิการศึกษาเปรียญธรรมของพระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม จำนวน ๑๙๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๙ รองลงมา มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ป.ธ. ๑-๒ – ป.ธ. ๓ จำนวน ๒๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙ และวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ป.ธ. ๔ – ป.ธ. ๙ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๒๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๒

วุฒิการศึกษาสามัญของพระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๖๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๓ รองลงมา มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี - สูงกว่าปริญญาตรีปริญญาตรี จำนวน ๗๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้แก่ (๑) ด้านการอบรม (๒) ด้านการจัดกิจกรรม (๓) ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ และ (๔) ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป แสดงด้วยค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมาย ดังตารางที่ ๔.๒ – ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวม

(n = ๒๔๔)

ข้อ	บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์	ระดับ ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑.	ด้านการอบรม	๓.๗๐	๐.๗๗๙	มาก
๒.	ด้านการจัดกิจกรรม	๓.๗๖	๐.๗๙๒	มาก
๓.	ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ	๓.๒๓	๐.๘๖๗	ปานกลาง
๔.	ด้านการเผยแผ่รูปแบบทั่วไป	๓.๖๙	๐.๗๘๙	มาก
ภาพรวม		๓.๕๙	๐.๗๒๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า พระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๕๙, S.D. = ๐.๗๒๕) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๖, S.D. = ๐.๗๙๒) ซึ่งเป็นระดับที่มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการอบรม ($\bar{X}$ = ๓.๗๐, S.D. = ๐.๗๗๙) อยู่ในระดับมาก ด้านการเผยแผ่รูปแบบทั่วไป ($\bar{X}$ = ๓.๖๙, S.D. = ๐.๗๘๙) อยู่ในระดับมาก และด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ ($\bar{X}$ = ๓.๒๓, S.D. = ๐.๘๖๗) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์
ตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรม

(n = ๒๔๔)

ข้อ	ด้านการอบรม	ระดับ ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑.	อบรมสั่งสอนประชาชนให้เข้าใจศาสนาพิธีต่างๆ	๓.๘๒	๐.๙๑๖	มาก
๒.	อบรมพระภิกษุสามเณรในเรื่องข้อปฏิบัติต่างๆ จรรยา มารยาท	๓.๖๗	๐.๙๓๘	มาก
๓.	อบรมภิกษุสามเณรในเรื่องของการบรรยายธรรม การ เทศน์	๓.๖๔	๐.๙๓๙	มาก
๔.	การจัดให้มีการอบรมจริยธรรม คุณธรรม แก่เยาวชน ตามสถานที่ต่างๆ	๓.๖๑	๑.๐๑๐	มาก
๕.	จัดกิจกรรมอบรมจริยธรรม แนะนำสั่งสอนประชาชนให้ รู้จักผิดชอบชั่วดี	๓.๗๘	๑.๐๐๑	มาก
ภาพรวม		๓.๗๐	๐.๗๗๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า พระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นตอบทบาทของ
พระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรม โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๐, S.D. = ๐.๗๗๙) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ความคิดเห็นของ
พระสงฆ์ตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อ
ที่ว่า อบรมสั่งสอนประชาชนให้เข้าใจศาสนาพิธีต่างๆ ($\bar{X}$ = ๓.๘๒, S.D. = ๐.๙๑๖) รองลงมา คือ ใน
ข้อที่ว่า จัดกิจกรรมอบรมจริยธรรม แนะนำสั่งสอนประชาชนให้รู้จักผิดชอบชั่วดี ($\bar{X}$ = ๓.๗๘, S.D. =
๑.๐๐๑) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = ๓.๖๑, S.D. = ๑.๐๑๐) ในข้อที่ว่า การจัดให้มีการอบรมจริยธรรม
คุณธรรม แก่เยาวชนตามสถานที่ต่างๆ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์
ตอบบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการจัดกิจกรรม

(n = ๒๔๔)

ข้อ	ด้านการจัดกิจกรรม	ระดับ ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑.	จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๔.๒๐	๐.๘๑๓	มาก
๒.	จัดกิจกรรมการบรรยายธรรมขึ้นในโรงเรียน และ องค์กรต่างๆ ตามแต่โอกาส	๓.๖๘	๐.๙๗๒	มาก
๓.	จัดโครงการเผยแผ่ศาสนาธรรม ส่งเสริมศีลธรรมแก่ เยาวชน นักเรียน และประชาชนผู้สนใจ	๓.๗๔	๐.๙๐๐	มาก
๔.	จัดให้มีการบรรยายธรรมในงานมงคล และอวมงคล	๓.๖๒	๑.๐๗๒	มาก
๕.	การจัดให้มีการสอนศีลธรรมนอกสถานที่	๓.๕๗	๑.๐๕๐	มาก
ภาพรวม		๓.๗๖	๐.๗๙๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า พระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นตอบบทบาทของ
พระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการจัดกิจกรรม
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๖, S.D. = ๐.๗๙๒) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ความ
คิดเห็นของพระสงฆ์ตอบบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ค่าเฉลี่ย
สูงสุดในข้อที่ว่า จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X}$ = ๔.๒๐, S.D. = ๐.๘๑๓) รองลงมา
คือ ในข้อที่ว่า จัดโครงการเผยแผ่ศาสนาธรรม ส่งเสริมศีลธรรมแก่เยาวชน นักเรียน และประชาชนผู้
สนใจ ($\bar{X}$ = ๓.๗๔, S.D. = ๐.๙๐๐) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = ๓.๕๗, S.D. = ๑.๐๕๐) ในข้อที่ว่า
การจัดให้มีการสอนศีลธรรมนอกสถานที่

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์
ตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ใน
รูปแบบสื่อต่างๆ

(n = ๒๔๔)

ข้อ	ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ	ระดับ ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑.	การเผยแผ่ศาสนธรรมทางสื่อวิทยุขององค์กร พระพุทธศาสนา	๓.๔๖	๐.๙๗๔	ปานกลาง
๒.	การเผยแผ่ศาสนธรรมทางโทรทัศน์ตามโอกาสต่างๆ	๒.๗๗	๑.๑๐๙	ปานกลาง
๓.	การมอบหนังสือธรรมในโรงเรียน และองค์กรต่างๆ	๓.๓๒	๑.๐๐๘	ปานกลาง
๔.	มีการจัดนิทรรศการ ป้ายสุภาพิต คติธรรม เพื่อเผยแผ่ พระพุทธศาสนาภายในวัด	๓.๖๔	๐.๙๓๑	มาก
๕.	จัดพิมพ์บทความทางพระพุทธศาสนาในคอลัมน์สื่อ สิ่งพิมพ์ต่างๆ	๓.๐๑	๑.๑๐๗	ปานกลาง
ภาพรวม		๓.๒๓	๐.๘๖๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า พระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นตอบทบาทของ
พระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อ
ต่างๆ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๒๓, S.D. = ๐.๘๖๗) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ
พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัด
อุดรดิตถ์ ค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อที่ว่า มีการจัดนิทรรศการ ป้ายสุภาพิต คติธรรม เพื่อเผยแผ่
พระพุทธศาสนาภายในวัด ($\bar{X}$ = ๓.๖๔, S.D. = ๐.๙๓๑) รองลงมา คือ ในข้อที่ว่า การเผยแผ่ศาสน
ธรรมทางสื่อวิทยุขององค์กรพระพุทธศาสนา ($\bar{X}$ = ๓.๔๖, S.D. = ๐.๙๗๔) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ =
๒.๗๗, S.D. = ๑.๑๐๙) ในข้อที่ว่า การเผยแผ่ศาสนธรรมทางโทรทัศน์ตามโอกาสต่างๆ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป

(n = ๒๔๔)

ข้อ	ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑.	การเผยแผ่ศาสนาธรรม โดยการแสดงพระธรรมเทศนา ปาฐกถาธรรม ในงานพิธีต่างๆ	๓.๘๔	๐.๙๓๖	มาก
๒.	เทศนาสั่งสอนประชาชนให้ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ให้ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม	๓.๙๑	๐.๘๔๓	มาก
๓.	การจัดให้มีพิธีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะขึ้นภายในวัด	๓.๖๔	๐.๙๗๓	มาก
๔.	การจัดให้มีพระธรรมทูต หรือ ธรรมะจาริก อบรมสั่งสอนแก่ประชาชนทั่วไป ข้าราชการในสถานที่ต่างๆ	๓.๕๓	๑.๐๔๐	มาก
๕.	การส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรได้มีโอกาสออกเผยแผ่พระพุทธศาสนา และอบรมศีลธรรมในสถานที่ต่าง ๆ	๓.๕๔	๑.๐๕๙	มาก
ภาพรวม		๓.๖๙	๐.๗๘๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า พระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๙$, S.D. = ๐.๗๘๙) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อที่ว่า เทศนาสั่งสอนประชาชนให้ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ให้ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ($\bar{X} = ๓.๙๑$, S.D. = ๐.๘๔๓) รองลงมา คือ ในข้อที่ว่า การเผยแผ่ศาสนาธรรม โดยการแสดงพระธรรมเทศนา ปาฐกถาธรรม ในงานพิธีต่างๆ ($\bar{X} = ๓.๘๔$, S.D. = ๐.๙๓๖) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = ๓.๕๓$, S.D. = ๑.๐๔๐) ในข้อที่ว่า การจัดให้มีพระธรรมทูต หรือ ธรรมะจาริก อบรมสั่งสอนแก่ประชาชนทั่วไป ข้าราชการในสถานที่ต่างๆ

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษา นักรธรรม วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม และวุฒิการศึกษาสามัญ แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t – test) และค่าเอฟ (F – test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Anova) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยการวิธีหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

(๑) สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำแนกตามอายุ

(n = ๒๔๔)

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.
๒๑ – ๓๐ ปี	๓๖	๓.๖๓	๐.๕๖๗
๓๑ – ๔๐ ปี	๕๓	๓.๕๖	๐.๖๑๙
๔๑ – ๕๐ ปี	๖๐	๓.๖๕	๐.๗๓๕
๕๑ – ๖๐ ปี	๕๔	๓.๕๐	๐.๗๙๗
๖๐ ปี ขึ้นไป	๔๑	๓.๖๕	๐.๘๖๘
ค่าเฉลี่ยรวม	๒๔๔	๓.๕๙	๐.๗๒๕

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๒๔๔)

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๙๗	๔	๐.๒๒๔	๐.๔๒๒	๐.๗๙๓
ภายในกลุ่ม	๑๒๗.๐๕๓	๒๓๙	๐.๕๓๒		
ผลรวม	๑๒๗.๙๕๐	๒๔๓			

จากตารางที่ ๔.๗ – ๔.๘ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่มีอายุต่างกัน ๕ ระดับ ได้แก่ ๒๑ – ๓๐ ปี ($\bar{X}$ = ๔.๑๙), ๓๐ – ๔๐ ปี ($\bar{X}$ = ๔.๓๓), ๔๑ – ๕๐ ปี ($\bar{X}$ = ๔.๔๑), ๕๑ – ๖๐ ปี ($\bar{X}$ = ๔.๔๘), ๖๐ ปี ขึ้นไป ($\bar{X}$ = ๔.๔๖) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Anova) พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

(๒) สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ จำแนกตามพรรษา

(n = ๒๔๔)

พรรษา	n	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๖๕	๓.๖๑	๐.๖๗๓
๕ – ๑๐ พรรษา	๘๕	๓.๔๕	๐.๗๑๗
๑๑ – ๑๕ พรรษา	๓๑	๓.๙๖	๐.๘๑๔
๑๖ – ๒๐ พรรษา	๒๙	๓.๔๙	๐.๖๕๘
๒๑ พรรษา ขึ้นไป	๓๔	๓.๖๙	๐.๗๑๘
ค่าเฉลี่ยรวม	๒๔๔	๓.๕๙	๐.๗๒๕

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ จำแนกตามพรรษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๒๔๔)

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๖.๕๔๑	๔	๑.๖๓๕	๓.๒๑๙	๐.๐๑๓
ภายในกลุ่ม	๑๒๑.๔๐๙	๒๓๙	๐.๕๐๘		
ผลรวม	๑๒๗.๙๕๐	๒๔๓			

จากตารางที่ ๔.๙ – ๔.๑๐ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่มีอายุต่างกัน ๕ ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่า ๕ พรรษา ($\bar{X}$ = ๓.๖๑), ๕ – ๑๐ พรรษา ($\bar{X}$ = ๓.๔๕), ๑๑ – ๑๕ พรรษา ($\bar{X}$ = ๓.๙๖), ๑๖ – ๒๐ พรรษา ปี ($\bar{X}$ = ๓.๔๙), ๒๑ พรรษา ขึ้นไป ($\bar{X}$ = ๓.๖๙) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Anova) พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) มีรายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามพรรษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๒๔๔)

พรรษา		ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๕ - ๑๐ พรรษา	๑๑ - ๑๕ พรรษา	๑๖ - ๒๐ พรรษา	๒๑ พรรษา ขึ้นไป
	$\bar{X}$	๓.๖๑	๓.๔๕	๓.๙๖	๓.๔๙	๓.๖๙
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๓.๖๑	-	๐.๑๖	-๐.๓๔*	๐.๑๑	-๐.๐๗
๕ - ๑๐ พรรษา	๓.๔๕	-	-	-๐.๕๑*	-๐.๐๔	-๐.๒๓
๑๑ - ๑๕ พรรษา	๓.๙๖	-	-	-	๐.๔๖*	๐.๒๗
๑๖ - ๒๐ พรรษา	๓.๔๙	-	-	-	-	-๐.๑๙
๒๑ พรรษา ขึ้นไป	๓.๖๙	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ความคิดเห็นของพระสงฆ์ตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำแนกตามพรรษาพบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นตอบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ คือ

พระสงฆ์ที่มีพรรษา ๕ พรรษา มีความคิดเห็นน้อยกว่า พระสงฆ์ที่พรรษา ๑๑ - ๑๕ พรรษา

พระสงฆ์ที่มีพรรษา ๕ - ๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นน้อยกว่า พระสงฆ์ที่พรรษา ๑๑ - ๑๕ พรรษา

พระสงฆ์ที่มีพรรษา ๑๑ - ๑๕ พรรษา มีความคิดเห็นมากกว่า พระสงฆ์ที่พรรษา ๑๖ - ๒๐ พรรษา

(๓) สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษานักธรรม

(n = ๒๔๔)

วุฒิการศึกษานักธรรม	n	$\bar{X}$	S.D.
นักธรรมชั้นตรี	๒๙	๓.๖๓	๐.๗๔๘
นักธรรมชั้นโท	๓๗	๓.๕๕	๐.๗๕๑
นักธรรมชั้นเอก	๑๕๘	๓.๖๑	๐.๗๔๑
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒๐	๓.๔๕	๐.๕๑๗
ค่าเฉลี่ยรวม	๒๔๔	๓.๕๙	๐.๗๒๕

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษานักธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๒๔๔)

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๙๐	๓	๐.๑๙๗	๐.๓๗๑	๐.๗๗๔
ภายในกลุ่ม	๑๒๗.๓๕๙	๒๔๐	๐.๕๓๑		
ผลรวม	๑๒๗.๙๕๐	๒๔๓			

จากตารางที่ ๔.๑๒ - ๔.๑๓ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมแตกต่างกัน ๔ ระดับ ได้แก่ นักธรรมชั้นตรี ($\bar{X}$ = ๓.๖๓), นักธรรมชั้นโท ($\bar{X}$ = ๓.๕๕), นักธรรมชั้นเอก ($\bar{X}$ = ๓.๖๑), ไม่มีวุฒินักธรรม ($\bar{X}$ = ๓.๔๕) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Anova) พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

(๔) สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม

(n = ๒๔๔)

วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม	n	$\bar{X}$	S.D.
ป.ธ. ๑-๒ – ป.ธ. ๓	๓๐	๓.๖๙	๐.๘๔๑
ป.ธ. ๔ – ป.ธ. ๙	๒๐	๓.๙๐	๐.๕๗๕
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๑๙๔	๓.๕๕	๐.๗๑๔
ค่าเฉลี่ยรวม	๒๔๔	๓.๕๙	๐.๗๒๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาเปรียญธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๒๔๔)

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๙๐	๓	๐.๑๙๗	๒.๕๓๕	๐.๐๘๑
ภายในกลุ่ม	๑๒๗.๓๕๙	๒๔๐	๐.๕๓๑		
ผลรวม	๑๒๗.๙๕๐	๒๔๓			

จากตารางที่ ๔.๑๔ – ๔.๑๕ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรมแตกต่างกัน ๓ ระดับ ได้แก่ ป.ธ. ๑-๒ – ป.ธ. ๓ ($\bar{X}$ = ๓.๖๙), ป.ธ. ๔ – ป.ธ. ๙ ($\bar{X}$ = ๓.๙๐), ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม ($\bar{X}$ = ๓.๕๕) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Anova) พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรมต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

(๕) สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญ

(n = ๒๔๔)

วุฒิการศึกษาสามัญ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๖๙	๓.๕๕	๐.๗๕๘	๑.๖๒๙	๐.๐๓๑
ปริญญาตรี - สูงกว่าปริญญาตรี	๗๕	๓.๗๐	๐.๔๗๖		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทของพระสงฆ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญที่มีความแตกต่างกัน ๒ ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = ๓.๕๕$) และปริญญาตรี - สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = ๓.๗๐$) ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t - test) พบว่า แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๗ ตารางสรุปสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน ที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	การทดสอบ		Sig.	ผลการ ทดสอบ
			ค่า t	ค่า F		
๑.	อายุ	บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์		๐.๔๔๒	๐.๗๙๓	ปฏิเสธ
๒.	พรรษา	บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์		๓.๒๑๙	๐.๐๑๓	ยอมรับ
๓.	วุฒิการศึกษา นักธรรม	บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์		๐.๓๗๑	๐.๗๗๔	ปฏิเสธ
๔.	วุฒิการศึกษา เปรียญธรรม	บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์		๒.๕๓๕	๐.๐๘๑	ปฏิเสธ
๕.	วุฒิการศึกษา สามัญ	บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์	๑.๖๒๙		๐.๐๓๑	ยอมรับ

จากตารางที่ ๔.๑๗ สรุปได้ว่า

พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทของพระสงฆ์เกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

๔.๔.๑ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรม

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม พระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ส่วนมากระบุปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรม ตามลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๘ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรม

ลำดับ	ปัญหา / อุปสรรค	ความถี่
๑.	ขาดแคลนวิทยากร และผู้ที่มีความรู้ความสามารถ	๒๔
๒.	เนื้อหาหนักเกินไป ไม่เหมาะสมกับเวลาในการอบรม	๑๕
๓.	การจัดอบรมไม่มีความต่อเนื่อง	๘

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรม คือ ขาดแคลนวิทยากร และผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มากที่สุด จำนวน ๒๔ รูป รองลงมา คือ เนื้อหาหนักเกินไป ไม่เหมาะสมกับเวลาในการอบรม จำนวน ๑๕ รูป และน้อยที่สุด คือ การจัดอบรมไม่มีความต่อเนื่อง จำนวน ๘ รูป

ตารางที่ ๔.๑๙ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรม

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	จัดหาวิทยากรเพิ่มเติม และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาดำเนินการอบรม	๑๙
๒.	ปรับเนื้อหาให้เวลาให้เหมาะสมกับการอบรม เพื่อไม่ให้เกิดความน่าเบื่อ	๑๒
๓.	ควรจัดการอบรมให้มีความต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสืบต่อรุ่นต่อรุ่น	๗

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรม คือ จัดหาวิทยากรเพิ่มเติม และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาดำเนินการอบรม จำนวน ๑๙ รูป รองลงมา คือ ปรับเนื้อหา

กับเวลาให้เหมาะสมกับการอบรม เพื่อไม่ให้เกิดความน่าเบื่อ จำนวน ๑๒ รูป และน้อยที่สุด คือ ควรจัดการอบรมให้มีความต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสืบต่อรุ่นต่อรุ่น จำนวน ๗ รูป

๔.๔.๒ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรม

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ส่วนมากระบุปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรม ตามลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๐ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรม

ลำดับ	ปัญหา / อุปสรรค	ความถี่
๑.	งบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ	๒๑
๒.	ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะจัดกิจกรรม	๑๓
๓.	ไม่มีการประชาสัมพันธ์ถึงการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	๖

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรม คือ งบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ มากที่สุด จำนวน ๒๑ รูป รองลงมา คือ ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะจัดกิจกรรม จำนวน ๑๓ รูป และน้อยที่สุด คือ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ถึงการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน ๖ รูป

ตารางที่ ๔.๒๑ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรม

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม	๑๘
๒.	เจ้าคณะผู้ปกครองควรทำความเข้าใจกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทางศาสนา	๑๒
๓.	ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงความจำเป็น และความสำคัญของการจัดกิจกรรม	๗

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรม คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม จำนวน ๑๘ รูป รองลงมา คือ เจ้าคณะผู้ปกครองควรทำความเข้าใจกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทางศาสนา จำนวน ๑๒ รูป และน้อยที่สุด คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงความจำเป็น และความสำคัญของการจัดกิจกรรมจำนวน ๗ รูป

๔.๔.๓ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ส่วนมากระบุปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ ตามลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๒ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ

ลำดับ	ปัญหา / อุปสรรค	ความถี่
๑.	ขาดอุปกรณ์สื่อที่ทันสมัย และมีคุณภาพภาพต่ำ	๒๕
๒.	สื่อที่นำมาใช้ไม่สอดคล้องเนื้อหา	๑๔
๓.	สื่อที่นำมาใช้เข้าใจยาก และไม่น่าสนใจ	๙

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ คือ ขาดอุปกรณ์สื่อที่ทันสมัย และมีคุณภาพภาพต่ำ มากที่สุด จำนวน ๒๕ รูป รองลงมา คือ สื่อที่นำมาใช้ไม่สอดคล้องเนื้อหา จำนวน ๑๔ รูป และน้อยที่สุด คือ สื่อที่นำมาใช้เข้าใจยาก และไม่น่าสนใจ จำนวน ๙ รูป

ตารางที่ ๔.๒๓ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	ควรมีการจัดหาอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย และควรตรวจเช็คอุปกรณ์ก่อนใช้ทุกครั้ง	๒๒
๒.	ควรหาสื่อที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	๑๑
๓.	ควรใช้สื่อที่สามารถเข้าใจง่าย และเป็นสื่อที่มีความแปลกน่าสนใจ	๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ คือ ควรมีการจัดหาอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย และควรตรวจเช็คอุปกรณ์ก่อนใช้ทุกครั้ง มากที่สุด จำนวน ๒๒ รูป รองลงมา คือ ควรหาสื่อที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา จำนวน ๑๑ รูป และน้อยที่สุด คือ ควรใช้สื่อที่สามารถเข้าใจง่าย และเป็นสื่อที่มีความแปลกน่าสนใจ จำนวน ๕ รูป

๔.๔.๔ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ส่วนมากระบุปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป ตามลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๔ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป

ลำดับ	ปัญหา / อุปสรรค	ความถี่
๑.	ไม่มีการอบรมพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ความสามารถในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเท่าที่ควร	๑๗
๒.	ไม่มีการเทศนาสั่งสอนประชาชนให้ปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นประจำ	๑๐
๓.	ไม่มีการจัดหนังสือสวดมนต์ให้ไว้พระเพื่อผู้มารักษาศีลพึงธรรมไว้เพียงพอ	๗

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป คือ ไม่มีการอบรมพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ความสามารถในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเท่าที่ควรมากที่สุด จำนวน ๑๗ รูป รองลงมา คือ ไม่มีการเทศนาสั่งสอนประชาชนให้ปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นประจำ จำนวน ๑๐ รูป และน้อยที่สุด คือ ไม่มีการจัดหนังสือสวดมนต์ให้พระเพื่อผู้มารักษาสิลพัทธธรรมไว้เพียงพอ จำนวน ๗ รูป

ตารางที่ ๔.๒๕ ความคิดเห็นของพระสงฆ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	ควรฝึกอบรมให้พระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ความสามารถและวิธีการเผยแผ่หลักธรรมคำสอน	๑๕
๒.	ควรสั่งสอนแก่ประชาชนโดยทั่วไปให้ตั้งอยู่ในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นประจำ	๙
๓.	ควรจัดหาหนังสือสวดมนต์ให้พระเพื่อผู้มารักษาสิลพัทธธรรมให้เพียงพอ	๖

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป คือ ควรฝึกอบรมให้พระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ความสามารถและวิธีการเผยแผ่หลักธรรมคำสอน มากที่สุด จำนวน ๔๑ รูป รองลงมา คือ ควรสั่งสอนแก่ประชาชนโดยทั่วไปให้ตั้งอยู่ในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นประจำ จำนวน ๒๕ รูป และน้อยที่สุด คือ ควรจัดหาหนังสือสวดมนต์ให้พระเพื่อผู้มารักษาสิลพัทธธรรมให้เพียงพอ จำนวน ๑๑ รูป

๔.๕ แนวทางบทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

ข้อมูลที่น่าเสนอได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๑ รูป / คน ผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ประกอบด้วย

๑) พระครูพิศาลจริยธรรม	รองเจ้าคณะอำเภอเมือง องค์ที่ ๑
๒) พระครูวิจิตรธรรมารส	รองเจ้าคณะอำเภอเมือง องค์ที่ ๒
๓) พระครูปราโมทย์วรคุณ	เจ้าคณะตำบลหาดกรวด – วังกะพี้
๔) พระครูวิหารกิจจานุยุต	เจ้าคณะตำบลบ้านเกาะ
๕) พระครูกัลยาณกิตติวัฒน์	เจ้าคณะตำบลท่าอิฐ
๖) พระครูอุปถัมภ์ฐิต	เจ้าคณะตำบลท่าเสา
๗) พระครูสุจิตพัฒนวิธาน	เจ้าคณะตำบลคิ่งตะเกา
๘) พระครูอดุลย์วรธรรม	เจ้าคณะตำบลขุนฝาง
๙) พระครูวิบูลสมรรถกิจ	เจ้าคณะตำบลป่าเขา
๑๐) นายบรรณกิจ ลือยศ	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดอุตรดิตถ์
๑๑) นางสาวปรารถนา มงคลวัช	ผู้อำนวยการวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์

จากการสัมภาษณ์

๑) บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการอบรม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญให้ความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ คณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ มีการฝึกอบรมพระสงฆ์เพื่อที่จะเข้าไปทำหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และอบรมภิกษุสามเณรให้รู้ถึงข้อปฏิบัติที่ถูกต้อง มีจรรยา มารยาททั้งดงาม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

....มีการจัดอบรมพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ให้มีความรู้ความเข้าใจ หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา เพื่อที่จะได้นำไปเผยแผ่ให้กับประชาชนได้...^๑
และคอยสอดส่องดูแลเรื่องจริยวัตรของภิกษุสามเณรในเขตการปกครองของตนเอง ให้ปฏิบัติตัวให้เหมาะสม....^๒

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถดูแลเรื่องความประพฤติของภิกษุสามเณร และควรพิจารณาหาพระสงฆ์ที่มีความรู้มาดำเนินการอบรม ซึ่งปัจจุบันคณะสงฆ์ได้ดำเนินการจัดการเผยแผ่ในรูปแบบที่จะเห็นได้โดยทั่วไป

^๑ สัมภาษณ์ พระครูพิศาลจริยธรรม, รองเจ้าคณะอำเภอเมือง องค์ที่ ๑, ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^๒ สัมภาษณ์ พระครูวิจิตรธรรมารส, รองเจ้าคณะอำเภอเมือง องค์ที่ ๒, ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

คือ การเข้าค่ายพุทธบุตร การฝึกอบรมบุคลากรของรัฐ และเอกชน ซึ่งได้ผลดีและมีประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมเป็นอย่างดี ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

....ควรจัดอบรมแก่บุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ และเอกชน เพื่อเป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนา....^๓

และในการอบรมควรเพิ่มเรื่องศาสนพิธีแก่ประชาชนทั่วไป ให้รู้ถึงการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเวลาที่จะต้องไปร่วมงานในพิธีต่างๆ....^๔

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนมีความสนใจเรื่องของพระพุทธศาสนามากขึ้น และยังให้ความร่วมมือในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกอบรม การฝึกอบรมก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพราะเป็นการช่วยขัดเกลาจิตใจของผู้ที่เข้ามารับการอบรม ให้หันมาศึกษาหลักธรรมคำสอน เพื่อที่จะได้นำไปเป็นหลักปฏิบัติ และยึดมั่นในการดำเนินชีวิต

กล่าวโดยสรุปแล้ว ความเห็นเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรมว่า การฝึกอบรมพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ในเรื่องของการเผยแผ่ และการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง การฝึกอบรมบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป เพื่อที่จะให้ประชาชนได้ดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา รวมถึงการอบรมนักเรียนปลูกฝังศีลธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมประเพณีให้แก่ นักเรียน เพื่อความมั่นคงและความก้าวหน้าของพระพุทธศาสนา

๒) บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ให้ความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่า พระสงฆ์ในแต่ละวัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้มีการจัดกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งอาจเป็นในรูปแบบของประเพณีไทย หรืออาจเป็นการจัดกิจกรรมที่มีความร่วมมือระหว่างคณะสงฆ์กับทางภาครัฐหรือทางเอกชน จึงทำให้บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ในรูปของการจัดกิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

....มีการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ความรู้ประชาชนที่สนใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา....^๕

และควรจัดกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง จึงจะทำให้กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเกิดประโยชน์ขึ้นมากกว่าเดิม....^๖

^๓ สัมภาษณ์ พระครูวิหารกิจจานุยุต, เจ้าคณะตำบลบ้านเกาะ, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^๔ สัมภาษณ์ พระครูกลัณณกิตติวัฒน์, เจ้าคณะตำบลท่าอิฐ, ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^๕ สัมภาษณ์ พระครูปราโมทย์วรคุณ, เจ้าคณะตำบลหาดกรวด – วังกะพี้, ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^๖ สัมภาษณ์ พระครูสุจิตพัฒนวิธาน, เจ้าคณะตำบลคิ่งตะเกา, ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาจะต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อที่จะได้งบประมาณมาจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้มีความต่อเนื่อง และกิจกรรมควรมีความหลากหลายไม่ซ้ำเดิม เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของกิจกรรมต่างๆ เป็นแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

....หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการเผยแผ่อย่างเหมาะสมและต่อเนื่องชัดเจน....^๗

และควรจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้เพิ่มมากขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา เป็นต้น....^๘

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ และเอกชน และความร่วมมือจากประชาชนในการจัดกิจกรรมให้สำเร็จ กิจกรรมต่างๆ ยังให้ความรู้ในเชิงการบรรยายธรรม ให้ข้อคิดสติเตือนใจ และแนวทางการปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมแฝงอยู่ในการจัดกิจกรรมด้วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรมว่า ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ เน้นไปที่การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา เป็นต้น มีการเทศน์ และบรรยายธรรมแก่ประชาชนที่มาร่วมกิจกรรม และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ และเอกชน ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

๓) บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ให้ความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่า พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ยังมีการใช้สื่อเผยแผ่พระพุทธศานาน้อยเกินไป ประชาชนไม่มีความเข้าใจในการที่พระสงฆ์เข้าไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในที่ต่างๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

....พระสงฆ์ควรทำความเข้าใจกับประชาชน และทำความสนิทสนม เพื่อให้ประชาชนเปิดรับสิ่งใหม่ๆ ที่พระสงฆ์จะมอบให้....^๙

และควรมีการสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการเผยแผ่ รูปแบบของการเผยแผ่บางรูปแบบ อุปกรณ์มีความจำเป็นอย่างมากในการสื่อสารกับผู้รับการเผยแผ่....^{๑๐}

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า ยังมีการสื่อสารกับประชาชนไม่ดีเท่าที่ควร ขาดการทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้สื่อที่พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จัดทำขึ้นเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนายังไม่มีความหลากหลาย และสื่อยังมีความเข้าใจยาก ทำให้ไม่สามารถเข้าใจได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

^๗ สัมภาษณ์ พระครูอุปลัมภ์ฐิต, เจ้าคณะตำบลท่าเสา, ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^๘ สัมภาษณ์ พระครูอดุลย์ธรรม, เจ้าคณะตำบลขุนฝาง, ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^๙ สัมภาษณ์ พระครูวิบูลสมรรถกิจ, เจ้าคณะตำบลป่าเขา, ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระครูวิหารกิจจานุต, เจ้าคณะตำบลบ้านเกาะ, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

....ควรหาสื่อที่ง่ายต่อการเข้าใจ และเป็นสื่อที่แปลกและน่าสนใจ ไม่พึ่งพาสื่อบนจอภาพอย่างเดียว....^{๑๑}

และเพิ่มสื่อสิ่งพิมพ์ในบทความทางพระพุทธศาสนา และการกระจายเสียงตามหมู่บ้าน เข้าถึงประชาชนได้ง่าย....^{๑๒}

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า การใช้สื่อต่างๆ ควรเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่าย และสามารถเข้าใจได้ง่าย เช่น การจัดทำหนังสือธรรมะ การจัดบรรยายธรรมในสถานที่ต่างๆ ควรเป็นสื่อที่แปลกใหม่ และมีความทันสมัย ทำให้การเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้

กล่าวโดยสรุปแล้ว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ ว่า พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ยังไม่มีความเข้าใจกันกับประชาชนในเรื่องของการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ ควรที่จะทำความเข้าใจกัน เพื่อเปิดรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และพระสงฆ์ยังขาดสื่อที่ทันสมัย สื่อที่มีความแปลกใหม่ เพื่อที่จะได้ดึงดูดความสนใจของประชาชน ควรที่จะให้หน่วยงานของรัฐสนับสนุนเรื่องของงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์สื่อที่ทันสมัย และอบรมพระสงฆ์ให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อต่างๆ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๔) บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ให้ความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่า การเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป ยังขาดความพร้อมในหลายๆ ด้าน ทั้งตัวของบุคลากร อุปกรณ์ งบประมาณ ที่ใช้ในการเผยแผ่ ทำให้การเผยแผ่ขาดคุณภาพ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

....ควรมีความพร้อมในทุกๆ ด้าน เช่น บุคลากร อุปกรณ์ พาหนะ งบประมาณ เป็นต้น....^{๑๓}

และมีกลยุทธ์ มีการวางแผน มีเป้าหมาย ติดตามผลงานและการปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ....^{๑๔}

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนว่า การทำงานในด้านการเผยแผ่ต้องมีการวางแผนล่วงหน้า กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และมีการติดตามผลงาน เพื่อที่จะได้ทราบผลของการเผยแผ่ และสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ทั้งนี้การเผยแผ่ควรที่จะเริ่มที่สถานศึกษา สถาบันต่างๆ เพราะเป็นสถานที่ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายบรรณกิจ ลี้อยศ, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอุดรดิตถ์, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นางสาวปรารณา มงคลวัช, ผู้อำนวยการวัฒนธรรมจังหวัดอุดรดิตถ์, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระครูสุจิตพัฒนนิธาน, เจ้าคณะตำบลคิ่งตะเกา, ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระครูปราโมทย์วรคุณ, เจ้าคณะตำบลหาดกรวด – วังกะพี้, ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

....เปิดการอบรมทั้งภายในวัดและตามสถาบันทั่วไป ใช้สถานศึกษาเป็นเป้าหมาย
ควรเข้าไปในสถานศึกษาให้มากกว่านี้....^{๑๕}

และปรับวิธีการให้เข้ากับยุคสมัย เช่น การใช้ภาษาให้ฟังง่ายไม่ติดธรรมในหนังสือศาสนาจนผู้ฟังไม่
เข้าใจ หรือใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเผยแผ่ให้มากขึ้น....^{๑๖}

จากคำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า การแสดงธรรมในวันสำคัญหรือ การปาฐกถาธรรม
ในโอกาสต่างๆ และในโอกาสพิเศษต่างๆ ทั้งนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดอุดรดิตถ์ได้มีการจัดเทศนา และปาฐกถาธรรมอยู่เป็นประจำไม่ได้ขาด ซึ่งการกระทำดังกล่าว
สามารถคาดการณ์ถึงผลลัพธ์ที่จะทำให้ประชาชนได้เข้าใจหลักธรรมต่างๆ

กล่าวโดยสรุปแล้ว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ใน
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไปว่า พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
อุดรดิตถ์ มีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในรูปแบบต่าง เช่น การแสดงธรรม การปาฐกถาธรรม ตาม
โอกาสต่างๆ และมีการเปิดอบรมแก่ภิกษุเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไปทั้งที่จัดทำขึ้นภายในวัด
สถานศึกษา และสถาบันต่างๆ ที่เป็นเป้าหมายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๔.๖ ผลการวิเคราะห์บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยวิธีวิจัยแบบผสานวิธี

๔.๖.๑ ผลการวิเคราะห์บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยวิธีวิจัยแบบผสานวิธี ด้านการอบรม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ที่เป็น
กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์
ในด้านการอบรม ซึ่งหมายถึง การอบรมพระสงฆ์ และสามเณรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
พระพุทธศาสนา และวิธีการปฏิบัติตนให้ถูกต้อง มีการอบรมประชาชนให้มีความรู้ในด้าน ศาสนพิธี
ต่างๆ โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ในด้านการอบรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =
๓.๗๐) การอบรมสั่งสอนประชาชน ให้เข้าใจศาสนาพิธีต่างๆ ($\bar{X}$ = ๓.๘๒) และการจัดกิจกรรมอบรม
จริยธรรม แนะนำสั่งสอนประชาชนให้รู้จักผิดชอบชั่วดี ($\bar{X}$ = ๓.๗๘) ซึ่งเป็นการบ่งชี้ถึงระดับความ
คิดเห็นของพระสงฆ์ที่ดี สอดคล้องกับ คำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าการอบรมประชาชนควรเน้น
ไปที่ศีลธรรมจริยธรรม เพราะเป็นการช่วยให้ประชาชนรู้จักแยกแยะความดี และความชั่ว....^{๑๗} ในส่วน
ของพระสงฆ์ และสามเณร ควรมีการอบรมความรู้ทางพระพุทธศาสนาเพิ่มเติม ฝึกฝนทักษะในการ
เผยแผ่ และการรักษาจริยวัตรให้งดงาม ตรงกับข้อที่ว่า อบรมพระภิกษุสามเณรในเรื่องข้อปฏิบัติ
ต่างๆ จรรยา มารยาท ($\bar{X}$ = ๓.๖๗) ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ดีมาก สอดคล้องกับ คำกล่าวของ

^{๑๕} สัมภาษณ์ นางสาวปรารณา มงคลวัช, ผู้อำนวยการวัฒนธรรมจังหวัดอุดรดิตถ์, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายบรรณกิจ สือยศ, ผู้อำนวยการสำนักพุทธอุดรดิตถ์, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระครูวิจิตรธรรมารส, รองเจ้าคณะอำเภอเมือง องค์ที่ ๒, ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าควรฝึกฝนภิกษุสามเณรให้สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ และควรให้โอกาสบ้าง....^{๑๘}

บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรม ซึ่งถือว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเผยแผ่ในด้านการอบรมนี้เป็นแนวทางให้พระสงฆ์ และสามเณร ประชาชนในเขตอำเภอเมือง ได้มีโอกาสรับการฝึกอบรมทักษะและความรู้ในทางพระพุทธศาสนา ความรู้ในเรื่องศาสนพิธี การปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมจริยธรรม เป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับประชาชนในการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา

๔.๖.๒ ผลการวิเคราะห์บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยวิธีวิจัยแบบผสานวิธี ด้านการจัดกิจกรรม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ในด้านการจัดกิจกรรม ซึ่งหมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนที่สนใจในพระพุทธศาสนา และกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน เป็นการบรรยายธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนนักเรียน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ในด้านการจัดกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๖$) จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = ๔.๒๐$) และจัดโครงการเผยแผ่ศาสนาธรรม ส่งเสริมศีลธรรมแก่เยาวชน นักเรียน และประชาชนผู้สนใจ ($\bar{X} = ๓.๗๔$) ซึ่งเป็นการบ่งชี้ถึงระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่ดีมาก สอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าควรจัดโครงการที่เน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนตามสถานศึกษาต่างๆ....^{๑๙} การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน และองค์กรต่างๆ ควรจัดให้บ่อยขึ้นตามโอกาส และเพิ่มเรื่องการบรรยายธรรมแก่นักเรียน เพื่อที่จะให้เกิดความต่อเนื่องของกิจกรรม ตรงกับข้อที่ว่า จัดกิจกรรมการบรรยายธรรมขึ้นในโรงเรียน และองค์กรต่างๆ ตามแต่โอกาส ($\bar{X} = ๓.๖๘$) ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่ดีมาก สอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าควรจัดกิจกรรมในโรงเรียนให้มากขึ้น เน้นกิจกรรมที่เป็นจิตอาสา....^{๒๐}

บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรม ซึ่งถือว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเผยแผ่ในด้านการจัดกิจกรรมนี้ เป็นแนวทางการเผยแผ่ที่นิยมใช้กัน เพราะสามารถเจาะเข้าหากลุ่มเป้าหมายได้ เน้นการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย จัดให้มีความต่อเนื่องกันของกิจกรรมเพื่อที่จะได้ติดตามผลงานของการจัดกิจกรรม และสามารถนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระครูพิศาลจริยธรรม, รองเจ้าคณะอำเภอเมือง องค์กรที่ ๑, ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายบรรณกิจ ลือยศ, ผู้อำนวยการสำนักพุทธอุดรดิตถ์, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นางสาวปรารถนา มงคลวัช, ผู้อำนวยการวัฒนธรรมจังหวัดอุดรดิตถ์, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

๔.๖.๓ ผลการวิเคราะห์บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยวิธีวิจัยแบบผสานวิธี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ในด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ ซึ่งหมายถึง สื่อที่ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ มีการใช้สื่อประเภทนี้ในการเผยแผ่มีน้อย และไม่ค่อยได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไป ทำให้ไม่สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้เท่าที่ควร โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ในด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) มีการจัดนิทรรศการ ป้ายสุภาษิต คติธรรม เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาภายในวัด ($\bar{X} = 3.68$) และการเผยแผ่ศาสนธรรมทางสื่อวิทยุขององค์กรพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.46$) ซึ่งเป็นการบ่งชี้ถึงระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่ดีมาก สอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าควรให้พระสงฆ์ได้ออกสื่อเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนามากขึ้น เช่น สื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ประจำจังหวัด เป็นต้น....^{๒๑} การใช้สื่อของพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จะเน้นไปที่การสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่า สื่อประเภทอื่นๆ เพราะเป็นสื่อที่สามารถจัดทำได้ง่าย พระสงฆ์ในแต่ละวัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ สามารถทำได้ โดยที่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนที่มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จากหน่วยงานของรัฐ และจากเอกชน ตรงกับข้อที่ว่า การมอบหนังสือธรรมในโรงเรียน และองค์กรต่างๆ ($\bar{X} = 3.32$) ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่ดีมาก สอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าหน่วยงานของรัฐควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำหนังสือธรรม หนังสือสวดมนต์ เพื่อนำไปแจกให้กับประชาชนทั่วไปตามโรงเรียน และหน่วยงานต่างๆ....^{๒๒}

บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ ซึ่งถือว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การเผยแผ่ในด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ นี้ เป็นแนวทางที่พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร เพราะเป็นช่องทางที่ใหม่ทำให้ไม่มีความชำนาญในการใช้สื่อต่างๆ เพราะฉะนั้น จึงต้องให้การอบรมแก่พระสงฆ์ในการใช้สื่อ และให้โอกาสแก่พระสงฆ์ได้ออกสื่อต่างๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อหนังสือพิมพ์ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นช่องทางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพได้

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระครูกัลยาณกิตติวัฒน์, เจ้าคณะตำบลท่าอิฐ, ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลสมรรถกิจ, เจ้าคณะตำบลป่าเขา, ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

๔.๖.๔ ผลการวิเคราะห์บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยวิธีวิจัยแบบผสานวิธี ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ในด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป ซึ่งหมายถึง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยวิธีการแสดงพระธรรมเทศนาสั่งสอนประชาชน ซึ่งเป็นวิธีการที่มีมาตั้งแต่อดีต ในสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ได้ออกเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยวิธีการแสดงธรรมยังสถานที่ต่างๆ โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ในด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เทศนาสั่งสอนประชาชน ให้ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ให้ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ($\bar{X} = 3.91$) และการเผยแผ่ศาสนาธรรม โดยการแสดงพระธรรมเทศนา ปาฐกถาธรรม ในงานพิธีต่างๆ ($\bar{X} = 3.84$) ซึ่งเป็นการบ่งชี้ถึงระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่ดีมาก สอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าการเทศนาสั่งสอนประชาชนควรเน้นเรื่องหลักการปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของศีลธรรม ไม่ทำความชั่ว ทำแต่ความดี โดยยึดหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า....^{๒๓} โดยการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในรูปแบบทั่วไปยังมาในรูปแบบของประเพณีการทำบุญต่างๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ซึ่งประชาชนได้ยึดเป็นหลักปฏิบัติสืบต่อกันมา ในเรื่องของการทำบุญนี้เป็นการแสดงออกว่าเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ตรงกับข้อที่ว่า การจัดให้มีพิธีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะขึ้นภายในวัด ($\bar{X} = 3.64$) ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ดีมาก สอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าการทำบุญต่างๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ควรปฏิบัติตามศาสนพิธีให้ถูกต้องตามวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมา ไม่ควรจะมีงานรื่นเริงมากเกินไป จะทำให้งานทำบุญต่างๆ ไม่เกิดประโยชน์....^{๒๔}

บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป ซึ่งถือว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเผยแผ่ในด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไปนี้ เป็นแนวทางที่พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จัดทำขึ้นเป็นประจำทุกๆ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ฟังธรรม รักษาศีล เจริญสติภาวนา เพื่อให้จิตใจแจ่มใส ประชาชนได้นำเอาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน

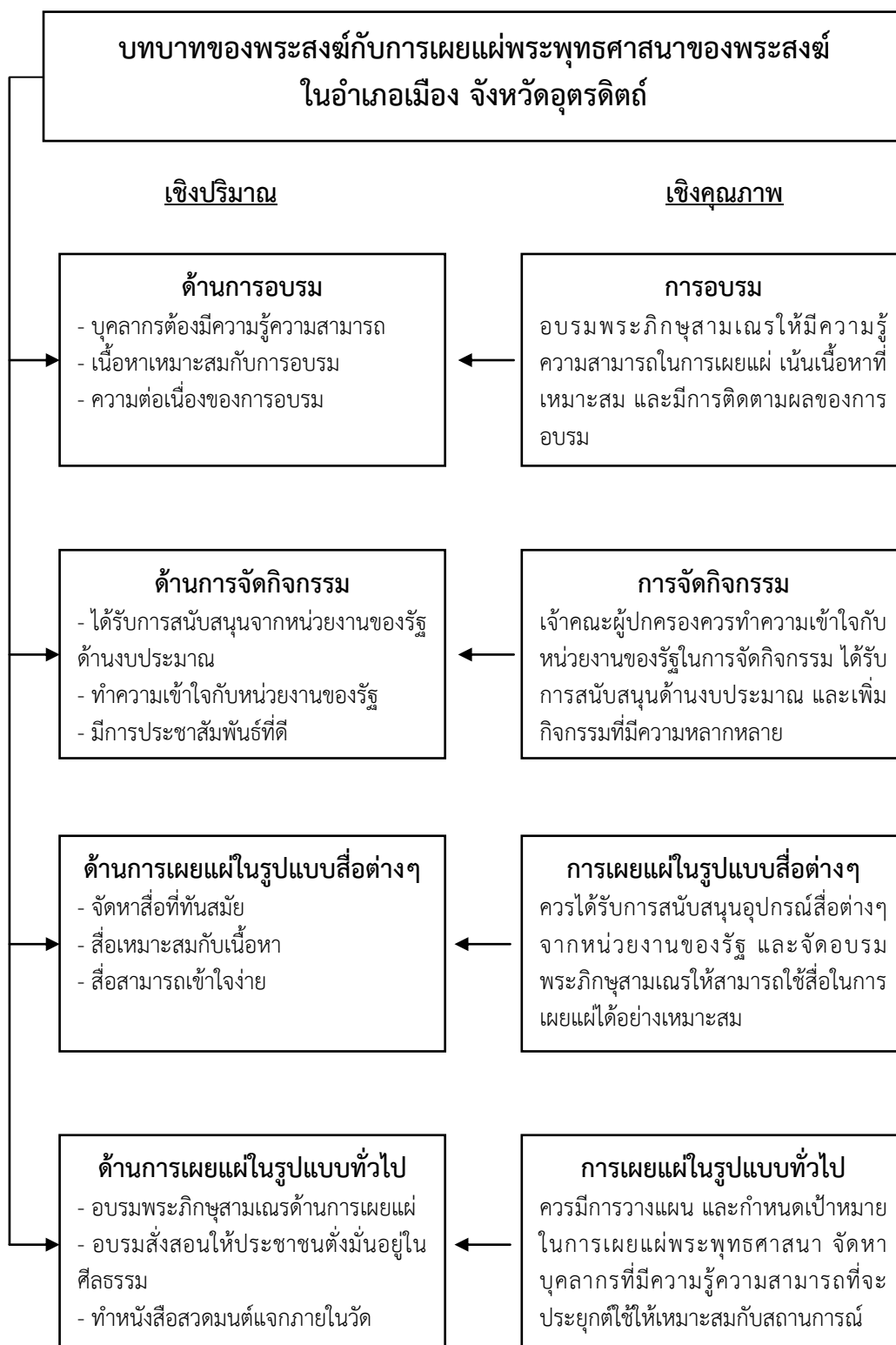
^{๒๓} สัมภาษณ์ พระครูสุจิตพัฒนนิธาน, เจ้าคณะตำบลคิ่งตะเกา, ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระครูอุปถัมภ์กริทธิ์, เจ้าคณะตำบลท่าเสา, ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

๔.๗ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

ดังนั้น จากการวิจัยได้สรุปผลการวิจัยแล้ว ทำให้ทราบถึงบทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่เป็นแนวทางที่จะทำให้บรรลุผลสำเร็จจลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการวางหลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไว้ ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการอบรม ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ และด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป โดยคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี นำเอาหลักทั้ง ๔ ด้าน มาเป็นกรอบในการวางแผน เพื่อที่จะพัฒนาคณะสงฆ์ในเรื่องของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ทำให้การทำงานเกิดผลสัมฤทธิ์ และการทำงานที่เกิดประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม โดยเน้นไปที่นักเรียน และประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ดังแผนภาพที่ ๔.๑

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี”

จากแผนภาพที่ ๔.๑ แสดงสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์” ใน ๔ ด้าน ได้แก่

จากการวิจัยเชิงปริมาณทำให้ทราบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ **ในด้านการอบรม** พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๐$) และเมื่อทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมก็พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ โดยกล่าวว่า การอบรมพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ความสามารถในการเผยแผ่ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เนื้อหาที่ใช้ในการอบรมจะต้องเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมกับหัวข้อที่ใช้ในการอบรม เวลาที่ใช้ในการอบรมต้องไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไป จะต้องมีการติดตามผลของการอบรม เพื่อที่จะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในการจัดอบรมในครั้งต่อไป

จากการวิจัยเชิงปริมาณทำให้ทราบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ **ในด้านการจัดกิจกรรม** พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๒๓$) และเมื่อทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมก็พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ โดยกล่าวว่า เจ้าคณะผู้ปกครองควรทำความเข้าใจกับหน่วยงานของรัฐ และทำความเข้าใจกับประชาชน ถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมต่างๆ ว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ในการจัดกิจกรรมจะต้องได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานของรัฐ และเพิ่มกิจกรรมให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจจากประชาชนให้หันมาสนใจกิจกรรมที่มีการจัดขึ้น

จากการวิจัยเชิงปริมาณทำให้ทราบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ **ในด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ** พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๗๐$) และเมื่อทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมก็พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ โดยกล่าวว่า ในการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ ควรได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์สื่อต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐ จัดหาอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย และจัดอบรมพระภิกษุสามเณรในการใช้สื่อต่างๆ ให้เกิดความชำนาญ สามารถใช้สื่อที่มีความเหมาะสมกับหัวข้อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

จากการวิจัยเชิงปริมาณทำให้ทราบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ **ในด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป** พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๙$) และเมื่อทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมก็พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ โดยกล่าวว่า ควรมีการวางกลยุทธ์ มีการวางแผนให้เหมาะสม กำหนดเป้าหมายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ชัดเจน และควรเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้าน เช่น บุคลากรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะต้องมีความรู้ความสามารถ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเผยแผ่จะต้องมีความทันสมัย จัดหางบประมาณให้พอกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

สรุป พระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้มีการวางกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยเน้นการปลูกฝังศีลธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนรู้จักพระพุทธศาสนามากขึ้น สามารถดำเนินชีวิตตามหลักของพระพุทธศาสนาได้ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะต้องเลือกเวลาและสถานที่ให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ตลอดจนถึงวิธีการเผยแผ่หลักธรรมให้เข้าถึงประชาชนด้วย เช่น การเทศนา การปาฐกถา เป็นต้น ยังมีวิธีการเผยแผ่ในรูปแบบอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในปัจจุบันกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ การเผยแผ่ทางวิทยุกระจายเสียง ทางสื่อสิ่งพิมพ์ หรือทางสื่อมวลชนต่างๆ การเผยแผ่ตามโรงเรียน หน่วยงานของทางราชการ องค์กรต่างๆ และสถานที่ต่างๆ ที่เห็นสมควร การจัดการอบรมจะต้องรู้จักบุคคลที่จะมาเข้ารับการอบรม การจัดกิจกรรมนั้นควรปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย อุปกรณ์สื่อต่างๆ ให้มีความทันสมัย และมีการเตรียมความพร้อมให้ครบทุกด้าน

ดังนั้น การปฏิบัติตนตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเมื่อพระภิกษุสามเณรประพฤติปฏิบัติชอบตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า แล้วย่อมนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนและบุคคลทั่วไป เป็นผู้นำชาวบ้านในการจัดกิจกรรมต่างๆ อันเป็นประเพณีและศาสนพิธีในโอกาสต่างๆ เช่น วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ชาวบ้านได้ทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาร่วมกัน อันจะทำให้เกิดความรักสามัคคีในหมู่บ้าน ชุมชน สังคม การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงได้แก่ การดำเนินงานเพื่อให้หลักธรรมคำสั่งสอนใน พระพุทธศาสนาแพร่หลายออกไปในทุกสารทิศ มีผู้ศรัทธาเลื่อมใส เคารพ ยำเกรง ในพระรัตนตรัย น้อมนำเอาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติสืบไป